

Naročnina mesečno
25 Dls, za inozem-
stvo 40 Dls — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Dls, za
inozemstvo 120 Dls
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Ček račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Budaj 24.797
Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2999

Telefoni uredništva: dnevna služba 2850 — nočna 2994, 2994 in 2950

Izhaja vsak dan s jutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Prelom v Avstriji

V Avstriji vlada sedaj skrivnostni molk. Pred nekaj tedni smo v brzojavnem delu lista priobčili nekaj informacij o nekem novem notranjepolitičnem procesu, ki so mu pri naši sosedih dali ime nove demokracije. Bile so to izjave napisane v vodilnem časopisu od oseb, ki stojijo čisto v ospredju avstrijske notranje politike. Iz njih smo pravilno brali vtis, da želi avstrijska vlada, ki je od pokojnega Dollfusa naprej jadrjala na razburjenem valovju Heimwehra, zopet nazaj k ljudstvu, ki se je heimwehrovskega gibanja udeleževalo mnogo manj, kot je na zunaj izgledalo, in ki so mu bile posebno Starhembergove zunanjepolitične pustolovščine popolnoma tuje in odvratne. Za neprodinim molkom, ki sedaj Avstrijo obdaja, očitno dozorevajo demokratske težnje avstrijske vlade, predvsem tistega dela avstrijske vlade, ki v našipirjeni vsemogočnosti Starhembergovega Heimwehra pretekle leto sploh ni več prišel do besede. Za to imamo iz zadnjih časov več nespodbitnih dokazov.

Novoletna amnestija, ki jo je zvezna vlada objavila in ki odpušča vsem udeležencem socialističnega puča v februarju 1934 vse kazni, celo dosmrtno ječo, je z značilno širokogrudnostjo odvalila vse ruševine, ki so ležale med vlado in delovnim ljudstvom in ki jih je nakopal Starhemberg. Na drugi strani čuje mo, da se vračajo večje skupine socialističnih političnih beguncev, ki so ob marksističnem puču zbežale čez mejo in se zatekle v Rusijo, in da se bodo smele mirno zopet naseliti na svojih starih bivališčih. Končno pa je dal najmočnejši signal za demokratski preporod, ali če se hočemo poslužiti političnih izrazov, za zmago demokratskih krščanskih socialcev med fašističnim Heimwehrom pri vodstvu avstrijske republike, minister za socialno skrbstvo, mladi graški profesor dr. Dobretsberger. Prvo njegovo delo, ko je prevzel vodstvo svojega ministrstva, je bilo, da je z močno roko porinil stran ves stanovski načrt, ki ga je izdelal njegov heimwehrovski prednik Neustädter-Stürmer, ter začel iskati potov za sporazum s socialističnim delavstvom. Celotno dr. Ender, ki je izumitelj nove avstrijske ustave, se je moral vdati mladostnemu pogonu socialnega ministra ter priznal, da mora vlada, predno misli na organizacijo stanov, najti načina, da pripadnike istega stanu med seboj pomiri in da na vsak način odneha od avtoritarne imenovanja stanovskih zastopstev delovnih skupin ter jim vrne pravico, da si ločeno po podjetjih sami izvolijo svoja zastopstva v osnovnih celicah stanovske organizacije. Tudi Dobretsbergerjev pomočnik, državni tajnik Žnidarič, čeravno po uniformi Heimwehrovec, je po srcu pristaš širokega pomirjenja med delovnim ljudstvom. Ni torej nobenega dvoma o tem, da krščanskosocialni del avstrijske vlade, ki ga je pretekle leto Heimwehr skoraj popolnoma zadušil, prihaja do besede in želi priti nazaj k ljudstvu, ki ga je šarenje od Italije plačanega Starhembergovega fašizma popolnoma odtujilo vladi in njenim raznolikim stremiljem.

Kaj se je zgodilo? Radi verjamemo, da je kurz »nove demokracije«, ki si osvaja Avstrijo, samonikel izraz zdrave ideologije avstrijskih krščanskih socialcev, ki se po krajših straskotih vračajo nazaj na pravi tla, toda ne moremo se ubraniti vtisa, da so k preokretu mnogo pripomogle nekatere zunanje-politične okoliščine. Starhembergov Heimwehr, ki se je tako razbohotil po Avstriji, je bil v vsakem oziru cvetka z italijanskega vrta. Od tam je prišla ideja, od tam je prihajal denar za vzdrževanje te organizacije, od tam močnega diplomatskega podpora na mednarodnem torišču. Toda sedaj ima Mussolini opraviti drugod. Njegovo močno pokroviteljstvo se nikjer več ne čuti in — kar je morda najbolj važno — njegove otipljive denarne podpore ni od nikoder več. Starhemberg in njegov Heimwehr sta prepuščena sama sebi takoj pokazala, koliko sta vredna v Avstriji. Nič! Tudi opredelba avstrijske vlade proti sankcijam, ki jih je Zveza narodov zapovedala proti Italiji, je prinesla Avstriji, ki se je pod knuto Starhembergovega Heimwehra zunanjepolitično popolnoma udinjila italijanski zunanji politiki, le bridka razočaranja. Treba je samo poslušati jadikovanja državnega svetnika, znanega sanjača restavracije starih časov, dr. Funderja, glavnega urednika »Reichspost«, ki mu je treba čestitati, da se je na stara leta spreobrnil, ko je v državnem svetu tožil, da Avstrija svoje zvestobe do Italije ni dobila poplačane. Ker se je izjavila proti sankcijam, si je Avstrija nakopala nejevoljo Francije in Anglije, kjer so usahnili vsi denarni viri, od Italije pa za ves svoj izvoz ne dobi nobenega gotovega denarja. Italija dolguje itak že prezdolženi avstrijski državi nad 600 milijonov Din za neplačano blago, ki ga ji je zadnje mesece postavila čez mejo. Za novo leto 1936 pa ni kakor ni nobenega upanja, da bi se položaj izboljšal. Spričo tako občutnih dejstev je moral sicer tako širokoustni Starhemberg, ki je za leto 1936 napovedal brezumljeno splošno čiščenje, umolktniti in pustiti sedaj drugim možem, da izvečejo domovino iz blata, v katerega jo je on zapeljal.

Naravno je, da so po takó popolnem polumu Heimwehra in njegove zunanje politike Starhembergovi tovariši v domovinski fronti, to so krščanski socialci, morali začeti gledati okrog sebe za kakšen pošten izhod. Če ni zaščite pri Italiji, kje jo Avstrija danes lahko najde? Pri Francozih in pri Angležih seveda. Končno pa tudi pri tistih državah, ki v srednji Evropi predstavljajo francoski in angleško črto že več kot 15 let. Sosedje Avstrije, zbrane pod imenom Male zveze, že več kot 15 let nosijo v svojem programu zapisano nujnost avstrijske neodvisnosti. Čuditi se je treba zaslepljenosti avstrijskih vlad, da te okoliščine niso nikoli izkoristile in so zahajale neprestano v nasprotni tabor ter tam proti

Kjer se spajata abesinski in japonski problem

Tiho morje moti Evropo

Anglija se mora istočasno utrjevati v Sredozemlju in na Daljnem vzhodu

London, 14. jan. Medtem ko se je pojavil v diplomatskem svetu znani predlog, da naj bi se imenovala posebna mednarodna komisija, katera naj v Abesiniji na licu mesta prouči, kako naj bi prišlo do rešitve spora med Italijo in Etiopijo, in na kakšne politične in gospodarske koncesije bi mogla pristati Abesinija — se mednarodni položaj vedno bolj zapleta, tako da še ni tako kmalu pričakovati rešitve, dasi se danes o možnosti kakšne vojne v Evropi govori veliko manj nego poprej, in tudi v Angliji oni krogi, ki so najbolj proti Mussolinijevi politiki, tako možnost izključujejo.

Je pa nov moment, ki je nekoliko desorientiral mednarodno politiko, namreč najnovejša diplomatska ofenziva Japonske, ki si hoče na vsak način izvojevati mogočno pozicijo na Tihem oceanu, izrabljajoč težave, ki jih ima Anglija v Evropi. Je angleško brodogradništvo skoraj že tri mesece noč in dan pod paro in se ne izrablja samo v težki službi angleške vojne ladje, ampak tudi dozdaj prenapolnjena angleška blagajna, ki računa za to in za bodoče proračunske leto z velikim primanjkljajem, ker angleško vojno ministrstvo na vseh koncih in krajih gradi ogromna letališča, utrjuje obstoječa pristanišča in gradi nova ter se vseposvo v najvažnejših sredozemskih angleških točkah dvigajo nove vojašnice. Japonska diplomacija pa je tudi jako previdna in je sklenila, da s svoje strani ne bo izzvala preloma na mednarodni brodogradni konferenci v Londonu, ne da bi bila opustila namena, da na vsak način, tudi proti volji Anglije in Amerike, pribori Japonski pravico, da zgradi enako močno brodogradništvo, kakor ga imata njena dva velika rivala na Daljnem vzhodu.

Anglija računa v tej borbi proti naraščajočemu vplivu Japonske s Severno Ameriko, ni pa gotova, ali se bo Amerika popolnoma identificirala z njenimi željami in namerami. Zato je Velika Britanija prisiljena, da si naloži razen velikih žrtv za ob-

vladanje Sredozemskega morja, kjer angleško gospostvo ogroža Italija, še večje žrtve na Tihem oceanu. Anglija sedaj ni samo začela zopet s vsami silami utrjevati Singapur, kjer sedaj gradi še tretje veliko letališče, ampak se resno pripravlja predvsem na utrjevanje svoje edine točke na kitajski obali, to je Hongkonga. Hongkong je danes toliko važnosti za veliki britanski imperij, da bi brez njega Anglija prenehala biti Anglija. Zato potrebuje Anglija v prvi vrsti pomoči Francije in Amerike, in zato je čisto logično, da Anglija tudi v Evropi ne more voditi take politike, kakor bi sama rada, ampak se mora ravnati zlasti po vidikih in željah Pariza oziroma g. Lavalja, kojega nazori v abesinskem vprašanju so slejkoprej precej različni od stališča Londona. Velika Britanija utrjuje daljnem času tudi pristanišče Sandakar na britskem severnem Borneu, kar vse dokazuje,

kako zelo smatra za ogrožene svoje pozicije v Tihem oceanu od Japonske, ki svoje roke predvsem izteza proti temu otoku, ki je vmesna postaja do Avstralije.

Spričo tega je razumljivo, da angleški listi posvečajo veliko pozornost transportu osmih posebnih vlakov in še več drugih vlakov s bojnim materialom, ki so se odpravili, polni japonske pehote in topništva iz Port Artura na severno mandžursko mejo proti Rusiji oziroma ruski vazalni državi Mongoliji. Razume se, da ti novi zapletljivi v precejšnji meri gredo v korist Italiji in olajšuje prizadevanja, ki iz različnih strani gredo za tem, da bi mogla Italija zopet zavzeti svoje mesto poleg Anglije in Francije v evropskem koncertu, ter pomagati Britaniji, da vzdrži svoj imperij proti Japonski, Franciji pa, da se more čutiti varno pred naraščanjem nemške velesile.

Polom pomorske konference

Japonci grede domov...

London, 14. jan. Japonska delegacija je danes sklenila, da zapusti pomorsko konferenco. Vest o tem, da zapusti konferenco, bo objavljena jutri. Ne ve se še, če bo Japonska zapustila v Londonu kakšnega opazovalca.

Ko je bilo sporočeno, da Japonska zapuša pomorsko konferenco, je ameriška delegacija takoj sklicala sejo svojih članov. Konference ameriške delegacije sta se udeležila predvsem državni podtajnik Phillips in Norman Davis.

Zelo veliko pozornost je vzbudilo dejstvo, da se med konferenco ameriške delegacije prišli na

njeno sejo še člani angleške delegacije s zunanjim ministrom Edenom na čelu. Na skupni konferenci obeh delegacij je bilo nato ugotovljeno, da je Japonska prelomila s pomorsko konferenco. To pa ne moti niti Anglije niti Amerike, ki bosta na pomorski konferenci še naprej sodelovali.

Francoska delegacija je kmalu nato objavila svoje uradno poročilo, v katerem pravi, da silno obžaluje, da Japonska zapuša konferenco. Pač pa se bo Francija še naprej udeleževala dela na konferenci, ker upa, da bo Japonska še našla prilžnost, da se vrne v London.

Na jugu

Graziani bo napadel

Krvavi boji okrog Makale trajajo dalje

Reuter poroča: Med tem ko se pričakuje ofenziva generala Grazianija na jugu, trajajo boji na severni fronti. V sektorju Makale abesinske čete inicijativno napadajo in so koncem tedna poskušale prodreti skozi italijanske prve vrste. Po vesteh iz Eritreje so Italijani v krvavih borbah odbili več abesinskih napadov v pokrajini Tembijen južno od Makale. Ob tej priliki je italijansko lahko topništvo v zvezi z letalstvom zadalo Abesincem težke izgube. Neki oddelek italijanske vojske, ki je imel izvidniško službo južno od Makale, je naletel na neko abesinsko kolono, ki je prenašala živež in po kratki krvavi bitki so Italijani deloma pobili deloma pa ujeli abesinske vojake, ki so spremljali kolono. Ves transport živeža so Italijani zajeli. V Eritreji tudi krožijo glasovi, da se je en del abesinske vojske uprl proti svojim najbližnjim zapadno od Makale, upor pa je bil z najstrožjimi odredbami zadušen in je bilo ob tej priliki 50 zaročnikov usmrčenih.

Brzojavke iz Addis Abebe poročajo, da ni bilo nobenih žrtv ob priliki bombardiranja Dabata od strani italijanskih letal. Dabat leži približno 120 km severno od jezera Tsana.

Reuterjev dopisnik poroča iz Mogadiša, da moramo pričakovati na južni fronti važne dogodke in da se vsak trenutek pričakuje začetek Grazianijeve ofenzive. Italijani ne marajo objaviti točno smer svojega pohoda, vendar pa se ve, da je najkrajša in najlažja pot v smeri proti Djidjigi in Hararju ob reki Fadan in Djerer čez Dagabur na desnem krilu Italijanov. Zdi se, da gre sedanja italijanska linija od Valade na skrajnem levem krilu preko Damota na skrajnem desnem krilu prehajajoč Vadunadan in gre nato proti severu čez Gerlogubi k Ualualu.

Ofenziva tudi na severu

Havasov poseben dopisnik poroča iz Addis Abebe: V uradnih krogih govore, da je pričakovati velike ofenzive abesinskih čet na tigreskem bojišču. Potrjujejo se vesti, po katerih se je ofenziva že začela. Čeprav o tem še ni uradnih podatkov. Cilj te ofenzive je Makale. Prav tako govore, da je dedzas Kabeđa, ki je doslej operiral v pokrajini Ause, kjer vlada zdaj zatijše, dobil zapoved, da s svojimi četami okrepi tigresko fronto. Tudi govore, da so Abesinci začeli organizirati svoje rezerve za bojno črto. Vesti, da so Abesinci zaplenili v okolici Aksuma 4 letala, se ne potrjujejo.

Dunajska vremenska napoved: prehod k zimskemu vremenu, temperatura bo padla, mnogo snega, severozapadni vetrovi.

državam Male zveze kovale zarote. Danes, ko ni nobenega drugega izhoda več in je treba za Italijo dobiti nadomestila takó glede zaščite avstrijske neodvisnosti kakor glede denarnih podpor, so avstrijski krščanski socialci, puščajoč Starhembergove razvaline na strani, vendarle le sprevideli, da je najboljšje iskati prijateljstva pri Franciji in njenih zaveznikih v srednji Evropi. Toda te države so demokratske in je naravno, da so izrazile tudi željo, naj se avstrijski režim zopet približa ljudstvu.

Ta razmišljanja so zanimiva kot uvod k potovanju avstrijskega zveznega kanclerja v Prago, ki ne vzbuja resnih skrbi samo v Rimu, ampak predvsem tudi pri avtoritativnem režimu nemškega kanclerja Hitlerja.

Sokota zažgana z bombami

Desje, 14. januarja. c. Danes je bilo objavljeno uradno poročilo abesinske generalnega štaba, ki pravi, da Italijani zelo močno bombardirajo pokrajino Sokoto. Dne 10. januarja so Italijani bombardirali Sokoto tako, da so zažgali in razrušili celo mesto Sokoto. Letala so vrgla na prebivalstvo tudi tri plinske bombe in je zaradi tega deset ljudi oslepelo, nad 50 pa jih je težko ranjenih. Bomba je razrušila tudi cerkev sv. Marije, ki je bila polna vernikov. Večina vernikov je pobita.

Italijanski ujetniki v Desje pravijo, da ropajo in rušijo cerkve predvsem oddelki eritrejskih domaćinov.

„La Desperata“ preluknjana

Asmara, 14. januarja. b. Inozemski opazovalci trdijo, da se je letalska eskadra »La Desperata« vrnila nazaj s svojega napada na mesto Amba vsa preluknjana od abesinskih protiletalskih streljnih topov. Trdi se, da je pri tej priliki bil hudo ranjen sin Mussolinija Vittorio Mussolini, ki je komaj

Nemci o položaju na frontah

Težaven položaj generalov Maravigne in Birole

Berlin, 14. jan. b. Posebni vojni strokovnjak »Frankfurter Zeitung« objavlja poročilo o sedanjem položaju na severnem abesinskem bojišču: Mesta Makale Abesinci še niso zavzeli, ker Italijani niso izpraznili svoje postojanke v mestu, toda njihov položaj je naravnost obupen. Obstaja nevarnost, da bodo ti oddelki popolnoma obkoljeni od čet dezasmaja Kase Sebata, ki je s svojim hitrim napredovanjem pretrgal že vse zveze med Makalo in ozadjem. Se obupnejši je položaj Italijanov na postojankah ob drugi strani mesta Makale, kjer so izvršile silovit sunek čete rasa Sejuma, okrepljene po četah dezasmaja Kebede v sedlu Abora.

V velikanski zadregi so Italijani tudi pri mestu Gehvate v smeri proti Hauzienu na področju Geralte, kjer jih tudi z vseh strani stiskajo čete rasa Sejuma. Če se tukaj posreči Abesincem prodreti, potem bo mesto Makale naravnost v oklepu in Italijani v mestu bodo morali ali položiti orožje ali pa umreti od glada. Na bojišče pri Makali prihajajo vsak dan celine čete rasa Muluzete, ki pa jih Italijani zadržujejo s ostrim topovskim streljanjem. To je tudi vzrok, da Abesinci nečesto izvršijo frontalnega napada na mesto, ker hočejo za ceno majhnih žrtv uničiti in pognati sovražnika v beg.

Že teden dni se v italijanskih vojaških krogih ne govori o drugem, kot o težkem položaju vojske generala Maravigne in čet Askarov na zapadnem bojišču severne fronte. Vsi so mnenja, da se bosta morala tako general Maravigna, kakor general Birole umakniti v severni smeri proti reki Mareb, če hočeta, da se izogneta sramoti, da bi jima Abesinci prebili bojno črto. Čeprav se v zadnjem času mnogo govori o hudih borbah, ki se vodijo zlasti na sedlu Abora v skrajni zapadni meji Tembiene in na karavanski cesti Makale—Adua, to še ne pomeni, da razpolagajo Italijani v teh krajih z velikimi vojnimi formacijami. Koliko čet imajo Italijani na razpolago v pokrajini Geralte, se ne ve,

odnesel svoje življenje. Abesinski strelji iz protiletalskih topov so raznesli strojnico na njegovem letalu ter razbili vrata in sploh napravili na letalu velikansko škodo.

Italijani poročajo o uporih pri Abesincih

Agencija Stefani poroča o uporih, ki je izbruhnil v abesinski pokrajini Godzam proti rasu Imruju. Uporniki so napadli čete tega rasa pri Debramarkosu. S pomočjo svojih strojníc so po krvavi bitki popolnoma potolkli njegove čete. Vlada je poslala iz Addis Abebe v vsej naglici okrepitev v Debramarkos.

10.000 italijanskih beguncev v Avstriji

London, 14. januarja. AA. Sročnjci »Evening Standard« prinaša poročilo posebnega dopisnika iz Innsbrucka. Njegov dopisnik Oreece trdi, da je kljub ponovnim demantjem italijanskih oblasti točno, da mnogi italijanski vojni obvezniki nemške narodnosti beže iz južne Tirolske v Avstrijo. Greece trdi, da mu je profesor na vseučilišču v Innsbrucku dr. Reuss, prvak južnotirolskih Nemcev izjavil, da je od začetka vojne v Vzhodni Afriki pobegnilo v Avstrijo 10.000 Nemcev iz južne Tirolske.

ker Italijani molčijo. V najboljšem slučaju je v italijanskih rokah samo še zapadna pokrajina Geralte.

Položaj na eni in drugi strani severnega bojišča je tak: skrajni vzhodni točki italijanskega bojišča grozi nevarnost, da bo obkoljena od čet rasa Kase Sebata. Divizija rasa Sejuma grozi z vpadom v hrbet italijanskim četam v smeri proti Hauzienu, medtem ko na sedlu Abora obstaja nevarnost središnjega prodora vojnih sil generala Maravigne, ki mu pa tudi na skrajnem desnem krilu povzročajo velike izgube vojaki abesinskega armadnega zbora. Vse te čete, ki stojijo nasproti Italijanom kot granitni zid, dobivajo neprestano nove okrepiteve dobro oboroženih abesinskih vojščakov, ki so prvovrstni strelci. Pri vsem tem pa pomaga Abesincem še vreme in izkoriščajo zlasti nočno nevihte za hitre in uspešne napade na italijanske postojanke, ker predstraže niso v stanju da pravočasno obvestijo ozadje. Te nevihte pa so za Italijane mnogo bolj neugodne zaradi negotovosti in nepoznavanja zemljišča.

Potres v Bogoti

Bogota, 14. januarja. AA. Havas poroča: Stevilo smrtnih žrtv zaradi potresa v pokrajini Marino znaša 250 do 300. Od teh je bilo v vasi Lacorex, 20 km vstran od Tukeresa 200 oseb mrtvih. Tam je zemlja zasula s kamenjem 40 hiš v noči na petek. Plaz zemlje je bil 12 m debel. Včeraj je drugo prerivanje zemlje zasulo vase Igag, vendar pa se je prebivalstvo pravočasno rešilo. Mesta Pinzon, Alban in Guaitaria so popolnoma razrušena. Tam je bilo mrtvih 50 oseb. Po ruševinah se podi mnogo otrok, ki so v katastrofi izgubili starše in ki sedaj nimajo niti skorje kruha. Velike množine zemlje in kamenja, ki so zasule poti, preprečujejo sedaj pomožno akcijo. Vulkan Monte Manzano s stalno dela.

Polnočno solnce

Misijonar P. Hubert S. J. takole opisuje življenje v mrzlih krajih severne Alaske:

Na skrajnem severu Amerike je Alaska. Iz preprosti koč, ki so bile še pred pet in tridesetimi leti posejane ob bregu velikanke reke Yukon, so zrasle ponosne naselbine. Yukon je plovec samo štiri poletne mesece, sicer pa je zamrznjen 2100 angleških milj daleč. Bili so časi, ko je bila Alaska po osem mesecev odtrgana od drugega sveta. Samo pošto so jim nosili po nevarnih zametanih potih iz neizmerne daljave. Danes hiti tjakaj železnica.

Pozimi je tam do 60 stopinj C mraza. Hiše so trdno zidane, kuriva je dovolj, oziroma čisto in suho ter mirno, kakor da bi zemlja stala. Gozdovi se ne ganejo. Vse miruje kakor začaren svet pod snegom. Pomladi tam ne poznajo, samo poletje in zimo. Zima se začne oktobra, sredi novembra doseže višek in je ni zlepa konec. Poletje, ki traja komaj tri mesece, od maja do avgusta, je nebeško lepo. Tri mesece ne vidijo ne lune ne zvezd, tri mesece se ne znoči, ker nebo žari ponoč in podnevi. Tri mesece se solnce pomika navpično proti severu. Tedaj za- brste vrtovi; koče, ki so tako dolgo nosile belo snežno kupico, na mah poraste divja trta, čez noč se odpro cvetovi. Najlepše ribe se zazibljuje v valovih in se odbijajo ob bregovih. Pobočja se spre- mene v vijolična polja, med vejami pa se sliši žvr- gotenje, kakor da bi prišli priti z juga v goste.

Ljudje planejo na delo, da bi polovili čas, ki so ga zamudili s spanjem.

Vso dolgo zimo pogrešajo solnca. Delo oprav- ljajo ob umetni luči. To dela ljudi sitne in razdra- žene, kar zapazi človek zlasti pred pomladjo. Tedaj začno drug drugega sovražiti. Obvladati se skoraj ne morejo več, zato se vdajajo strastem. Eni popi- vajo, otroci divjajo, celo dobrodušni gorjanec po- žene včasih svojemu prijatelju kroglo v srce.

Ko se pa prelomi led, minevajo strasti. Po vo- di odrinejo prvi čolni; sosedje, ki se vso zimo niso pogledali, si prijazno pokimavajo. Zopet je solnce prineslo luč, in kar je drugod noč, je tam popkavo jutro okoli polnoči, čudovito ponavljanje solčnega vzhoda in zahoda.

Nekateri severnjaki imajo skoraj rajši zimo. Morda zaradi nedognane luči, ki ni ne od solnca ne od zvezd. Samo opoldan se vidi hipni odsev solnca; popolna tema vendar ni nikoli. Ponoči se prikaže na nebu severni sij.

Ko se spreminja vreme in pade temperatura, se na nebu užge ognjeni zubelj. Jutranja zarja se zgane ter bliskovito šine mimo, na nebu zažare svetli trakovi, rdeči, rumeni, zeleni, vijoličasti. Lo- ve se in blestijo, ugašajo in se prižigajo, tako da se človek kar skriva pred to skrivnostno prikaznijo. Lepota teh nebesnih prikazni se ne da popisati.

Francoski smučarji za olimpijske tekme. Francoski minister za vzgojo Lafont (v civilu) je obiskal taborišče francoske vojaške patrulje v Chamoni. Ta patrulja bo zastopala Francijo v Gar- misch-Partenkirchenu. Na ministrov desni poročnik Fort, ki bo vodil patruljo.

Nevarne papige in kanarčki

Ptičja bolezen je smrtno nevarna tudi ljudem

Pred več časa se je po Dumaju raznesla no- vica, da je neka ženska od svoje papige dobila ne- varno bolezen, kar je razburilo vse prijatelje pa- pig in kanarčkov. Znanstvena družba za notranjo medicino na Dunaju je na svojih znanstvenih se- stankih razpravljala o sredstvih zoper to bolezen o zdravljenju in pa o nevarnostih bolezní, ki se imenuje »psittacosis«.

Ugotovljeno je, da ljudje lahko nalezijo to bolezen od papig in kanarčkov, ki jih goje v svoji sobi. Vsled tega je nastala med prijatelji teh živali prava revolucija, tako, da so zdravniki morali obravnavati vprašanje, ali sploh kaže se naprej gojiti papige in kanarčke po sobah. Prvi slučaj papigine bolezní se je zgodil na Dunaju pred kakimi 4 leti. Takrat so prepeljali v dunajsko bolnišnico nekega Ruperta Klause, ki je kupčeval z živalmi. V bolnišnici se je moč tri cele mesece boril s smrtno. Zdravniki so spočetka ugo- tovili znake pljučnice. Ko pa so bolnika skrbneje preiskali, so ugotovili, da ima takozvano papigino bolezen. Čez tri mesece je moč ozdravljen zapustil bolnišnico, čeprav so skoraj vsi zdravniki že ob- upali nad njim. Drugi slučaj take bolezní se je zgo- dil na Dunaju pred letom dni, tretji slučaj pa šele pred kratkim. Z ozirom na te slučaje ptičje bolezní, katero so našli ljudje, je dunajski zdravnik, dvor- ni svetnik, profesor Maksimilijan Weinberger na seji družbe za notranjo medicino imel o tej bolezní predavanje ter je nato javnosti podal o bolezní tele podatke:

»Prvi znaki papigine bolezní so podobni za- četku pljučnice. Šele natančna preiskava izmečka pokaže pravo diagnozo papigine bolezní. Na seji družbe za notranjo medicino so povdarjali, da se ta bolezen najlažje zdravi s serumom, katerega pri- dobivajo iz krvi tistih ljudi, ki so to bolezen že prestali. Kri teh ljudi je primerna za serum, če jo odvzamejo okrevajočemu bolniku.

Ce zdravniki pravčasno ugotovijo, je zdravlje- nje vsekakor mogoče. Predstavljena nam je bila bolnica, katera je ozdravila. Brez dvoma je doka- zano, da so ljudje bolezen našli od papig in ka- narčkov, kateri so imeli to bolezen. Nihakor ni po- trebno, da bi se človek kakorkoli dotaknil ptičevega kljuna, da nalezijo bolezen. Zadošča že izmeček bolnega ptiča — bolni ptiči močno kašljajo —, da se zastrupi zrak v človekovem bivališču. Papigina bolezen se k sreči le redko prime ljudi. V teku zad-

njih let so mi na Dunaju znani le trije slučaji. Ob- lasti, ki so takoj izdale stroge ukrepe za uvoz pa- pig in kanarčkov, kakor hitro se je zvedelo, da se je na Dunaju zgodil slučaj take bolezní, so te ukre- pe sedaj še močno poostrile. Vsako uvoženo živa- lico morajo zdravniki zelo natančno preiskati. Vr- hutega je treba vsak slučaj bolezní pri papigah ali kanarčkih brezpogojno takoj naznaniti.

Ce se bodo ljudje natančno ravnali po teh na- vodilih, jim papige in kanarčki ne bodo nevarni. Vsekakor pa je treba vedeti, da je okužen ptiček človeku nevaren s svojo prisotnostjo v isti sobi.

Japonske Amaconke

Težko si človek misli, kako se japonska mladina zanima za javna in narodna vprašanja, zlasti pa so fantastične nacionalistike mlade Ja- ponke. To je naravno čudno, če pomislimo, kako je japonska žena še pred kratkimi deset- letji v duhovnem oziru bila popolnoma zane- marjena.

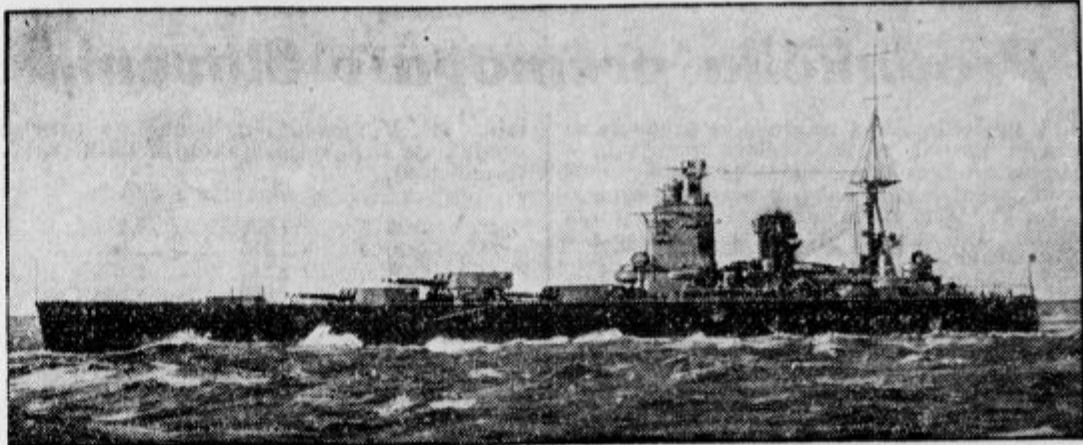
Angleški listi poročajo, kako so mlade Ja- ponke sedaj vojaško izvežbane. Za vojaško iz- obrazbo se japonske dekleta celo bolj zanimajo, kakor pa mladi japonski fantje. Zanimiv dokaz za fantastični patriotizem mladih Japonk je dejstvo, da je pred kratkim 800 japonskih de- klet žrtvovalo svoje lase, da bi iz njihovih las lahko napravili vojaško zastavo. Ta zastava bo najbrže prva vojna zastava iz človeških las. Bo belo-rdeče barve ter bo v njej uvezen tudi ja- ponski narodni simbol, vzhajajoče sonce. To zastavo iz človeških las so naredila dekleta sa- ma, kar pa je bilo neizrečno dolgotrajno in težko delo. Po želji teh 800 navdušenih Japonk bodo to zastavo podarili japonskemu gardnemu polku, kar se bo seveda zgodilo z veliko slo- vesnostjo.

»Saj ste mi rekli, da klobuk lahko nosim tudi v dežju.«

»Seveda sem vam rekel. Saj ga tudi lahko nosite. Nisem vam pa rekel, da bo klobuk po dežju še vedno tak, kakor je bil nov.«

Novo japonske čete odhajajo v Mandžurijo. Predodhodom jim v Osaki mlade Japonke natakajo čaj.

Angleška bojna križarka »Nelson«, ki ima 33.500 ton plove v Gibraltar. To je druga največja ladja na svetu. Ima 9 topov po 40 cm, 12 po 15 cm, 18 topov zoper letala po 4 do 12 cm, 30 strojníc in 11 cevi za torpede. Posadka je močna 1850 mož.

Truplo sv. Jozafata ukradeno

V poslopju dunajske glavne pošte je tudi cer- kev sv. Barbare, v kateri se zbirajo k službi božji katoliški unijati, to je katoličani vzhodnega obreda, zlasti pa na Dunaju bivajoči Ukrajinci. V tej cer- kvi je že nekaj desetletij shranjeno truplo ustanovi- telja unijatske cerkve, sv. Jozafata. Truplo počiva v dragocenem steklenem sarkofagu ter je oblečeno v krasna oblačila. Zgodilo pa se je pretekli teden, da so v to cerkev vtrli mladi neznaní vlomilci, razbili stekleno steno sarkofaga ter s svetnikovega trupla pobrali težko zlato verižico in križec, kar je bilo vredno v našem denarju 10 do 15.000 Din.

Truplo sv. Jozafata, ki sedaj počiva v tej du- najski cerkvi, ima pestro zgodovino, ki je ozko po- vezana z usodo ukrajinskih katoličanov. Leta 1580 se je v Vladimiro-Volinskem rodil Jozafat Kunze- vič. Ti kraji so tokrat spadali še pod mogočno poljsko ljudovlado. Jozafat je postal menih bazili- janskega reda ter je ta red preosnoval v katoli- škem smislu. Ko je Jozafat postal nadškof v Po- locku v zahodni Poljski, so ga l. 1623 fanatični privrženci pravoslavne ruske cerkve umorili, ker se je Bela Rusija in Ukrajina pod njegovim vodstvom pridružila Rimu ter ni hotela več priznavati ruskega carja za svojega duhovnega poglavarja. Jozafatov grob je postal prava božja pot vsem Ukra- jincem ter je bil obenem simbol prizadevanj za ukrajinsko neodvisnost.

Katoliška cerkev je Jozafata 20 let pozneje raz- glasila za blaženega. Leta 1867 pa ga je papež Pij IX. razglasil za svetnika. Med tem, ko so šved-

ske in ruske vojske napadle poljsko ljudovlado, je bilo mrtvo truplo svetega moža vedno izpostavljeno nevarnosti oskrnitve. Zato so pod vsakim sovra- žnim navalom truplo skrivaj odpeljali in ga kam skrili. Tako je truplo romalo iz kraja v kraj, dok- ler ga l. 1705 niso zopet pokopali v Polocku. Ker pa je ruski car Peter Veliki izjavil, da bo dal Jo- zafatovo truplo sežgati, da na ta način uniči simbol katoliških unijatev in pa ukrajinskih narodnjakov, je poljski knez Radziwiłł dal svetnikovo truplo skr- vati prepeljati v Bialo Podlasko pri Brestu Litov- skem, kjer je dal zgraditi cerkev in bazilijanski samostan.

Skoro 20 let, dokler ni Rusija prepovedala kato- liških unijatskih cerkvenih občin, je truplo mirno počivalo v tej cerkvi. Toda l. 1876 je truplo ne- nadno izginilo iz Biale. Tedaj se je razširila go- vorica, da so Rusi krsto uropali in jo odpeljali. da bi Ukrajincem in unijatom vzeli njihov simbol.

Ko je v svetovni vojski propadlo rusko carstvo, se je pri avstrijskih vojskih oblasteh oglašil neki kmet, ki je pripovedoval, da so ostanki sv. Jozafata varno spravljani v kleti stare bazilijanske cerkve v Biali, kjer so zazidani v debelim zidu. Avstrijske oblasti so res preiskale tisto klet in našle v njej svetnikove ostanke. Te so prepeljali na Dunaj in jih pokopali v omenjeni cerkvi sv. Barbare. Bogata francoska družina iz Kanade je dala napraviti za svetnikovo truplo dragocen steklen sarkofag, nad- vojvoda Viljem pa je daroval zlato verižico in križ, katera sta sedaj ukradena.

Žensko delo v Turčiji

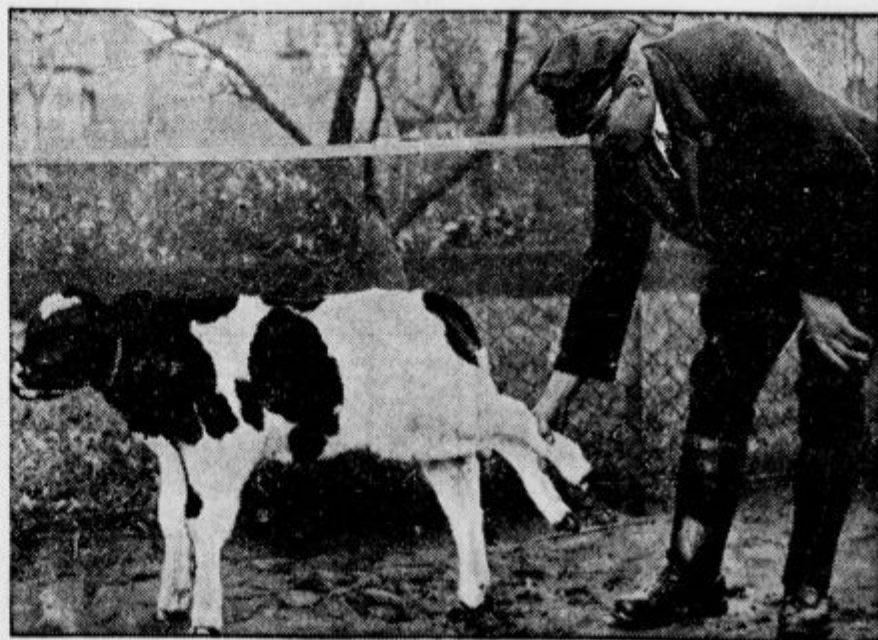
Mednarodna ženska zveza poroča o žen- skem delu v Turčiji, ki se v vseh panogah živa- no razvija. V Ankari in Carigradu je že 15 žensk v sodniški službi, 12 jih je v odvetniški službi, 8 zdravnic, 5 lekarnark, 20 jih predava na vseučilišču, 4 pa delujejo v državnem svetu. V državnih in mestnih pisarnah je 800 tipkari- c, v bankah in trgovinah pa je 1500 nastavljenk. Po vsej deželi je polno tovarniških delavk. Samo v Ankari in Carigradu je 20.000 tovarniških delavk. Mnogo žensk je učiteljice, zlasti pa telo- vadnih učiteljic. Turkinja danes lahko postane tudi gledališka igralka, kar je bilo poprej ne- mogoče, ter so na turških odrih poprej igrale samo inozemke.

»Nak, pri nas nobeden ne igra na klavirju. Pa ga vseeno imamo, ker v njem najlažje hra- nimo kozarčke za likerje.«

Predelavec: »Poglej, grdoba. Onile fant tamle vsakokrat nese po dve deski obenem, ti pa samo eno!« — Delavec: »Seveda, ker je prelen, da bi dvakrat hodil.«

V železniškem kupeju sedi gospod. Kmalu pride v kupej še mož s tremi otroki. Otroci se razgovar- jajo. Gospod prosi miru... Oče opominja svoje otroke.

Tele s 5 nogami je vrgla krava nekemu kmetovalcu blizu Hamburga. Tele je sicer zdravo in močno.

»SLOVENE« pred 60 leti:

v soboto 15. januarja 1876.

Vnanje države. Srbska skupščina je dala po- sebnemu odseku nalog, po sodnji prijeti prejšnje ministerstvo, ker je izdalo več, nego je po pro- računu smelo, za vojaške vajence. Tudi se je plača uradnikom izdatno znižala. Glasovi iz naroda in po časnikih čedalje bolj zahtevajo, naj se Srbija odločno izreče za boj ter popusti sedanje nevarno cincanje.

Izvirni dopisi. Iz Kamnika, 10. prosinca. (Redni občni zbor narodne naše čitalnice) bil je treh kraljev dan popoldne v društvenih prostorih; vdeležilo se ga je čez 20 udov. — Po ogovoru podpredsednikovem, ki je ob kratkem poročal o stanju čitalnice, razlagal nam je tajnik obširneje delovanje odbora in celega društva, ktero je na- pravilo v pretečenem društvenem letu dvanaajstero veselje, med temi 10 z igrami. Število udov je koncem leta 72. Blagajnica premore še majhen ostanek ter precejšen inventar... Iz vsega raz- vidimo, da društvo še vedno trdno stoji, kljub vsemu nasprotnemu agitiranju od strani naših nemurjev in tudi c. kr. uradnikov, ki bi bili radi čitalnico že davno pokopali, ko bi mogli.

V novi odbor so voljeni sledeči gg.: A. Jane- žič za predsednika, J. Orel za blagajnika, J. Cen- čič za tajnika; drugi odborniki so: Gr. Slabanja, Fr. Protimar, A. Medved, Fr. Hajek, Iv. Stelč in A. Rudolf... Pri tej priliki moramo obžalovati, da se je prejšnje leta tako vneti narodnjak, lani voljeni predsednik, v teku leta odpovedal ter od- tegnil svoje moči čitalnici. Da bi bil edini vzrok le preobilni posel, ne moremo lahko verjeti.

IZ PARIZA PRIHAJA NOVA VRSTA PUDRA

Francoski kemiki so po dolgoletnih raziskovanjih iznašli nov puder, ki popolnoma odstranjuje blestenje nosa in maščobo kože. Ta puder daje polti prekrasen »mat« videz, ki traja 8 ur ter mu než ali potenje ne more škodovati. Skrivnost tega pudra je v njegovi sestavi, imenovani »dvojni pena«, ki se sedaj nahaja v novem pudru Tokalon.

NAPRAVITE TA POIZKUS

Ta sestavina napravi puder odporen proti vlagi. Prepričajte se o tem sami in napravite tale poizkus: na prst dajte malo novega pudra Tokalon, potem pa prst pomakajte v vodo. Ko potegnete prst iz vode, opazite, da se ne blesti in da ni moker, temveč popolnoma suh in »mat«. Puder je odporen proti vlagi, ker vsebuje »dvojni pena«. Če uporabljate novi puder Tokalon, se Vaša koža ne more blestiti. Ure in ure lahko plešete v vročih prostorih, a vam pri tem ostane polt ravnotako sveža in lepa kakor ob začetku plesa. Vse elegantne francoske žene uporabljajo danes puder Tokalon. Kupite eno škatlo še danes in začudeni boste opazili, kako se razlikuje od vseh ostalih vrst pudra, ker on pač edini vsebuje skrivnost »mat odraza«. Z uporabo tega pudra boste dobili zapeljivo in mladostno polt, zaradi katere Vas bodo znanke občudovale in vam tudi zavidale.

Mali oglasi

Prireditve

Kavarna Stritar
Vsak večer koncert salonskega orkestra. (h)

Službe iščejo

Gospodična
20-letna, z meščansko šolo, vajena vseh hišnih del, išče službo pri boljši družini; gre tudi k otrokom. Pojasnila: Dobrodela pisarna, Ljubljana, Sentpetraka vojašnica. (a)

Prodajalka
samostojna, s kavcijo, želi premeniti mesto. - Nastop takoj. Naslov v vseh upr. »Slovenca« pod št. 591. a

Službo dade

Zastopnika
v tekstilnih industrijah in trikotarstvih vpeljanega, ki bi svojim odjemalcem prodajal šivalne in slične stroje svetovnega slovesa kakor tudi posamezne dele za šivalne stroje — iščemo. Pismene ponudbe na Interreklam d. d. Zagreb, Masarykova 28, pod št. 228/A-49. (b)

Perfektne kuharica
do 40 let, se sprejme k tričlanski družini. — Ponudbe upravi »Slov.« pod »Mirna« št. 572. (b)

Vajenci

Vajenca
s predpisano izobrazbo — sprejemem v trgovino železnice. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 570. (v)

Pouk

Gospodične
sprejme šivilja v pouk šivanja lastne garderobe. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 16163. (u)

English lessons
Miss Farler, Dvorakova ulica 3-III. - Skupine treh in več učencev določene cene. (u)

Objave

Pozor!
Stole, dane v opletanje, pridite tekom osmih dni iskat, sicer jih po tem roku prodam. — Anton Merhar, pletarstvo, Sv. Petra cesta 22. (o)

CITAJTE IN ŠIRITE
»SLOVENCA«.

Denar

Posojila
na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10.

Vloge
Zadrugne gospodar. banke takoj prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« Maribor pod »Zadruga« 379.

Hranilne knjižice
prodaste ali kupite najbolje potom moje pisarne Solidno poslovanje! Priložite znamko! Rudolf Zoré, Ljubljana. Gledališka ul. 12. Telefon 38-10

Tvrška
A. & E. Skaberne Ljubljana, javlja, da jemlje do preklica v račun zopet

hranilne knjižice
prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov (Mestne hranilnice. Ljudske posojilnice itd.).

Stanovanja

Dvosobno stanovanje
oddam v Lepodvorški ul. št. 23-I., s 1. februarjem ali pozneje. (c)

Trisobno stanovanje
krasno, solčno, se odda s 1. februarjem na Aleksandrovi cesti 16. Informacije pri P. Magdič. (c)

Vnajem

Pisarniške prostore
oddam skupaj ali posamezno za februar ali marec. Na razpolago dvigalo in sejna dvorana. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Pisarna« št. 304. (n)

Kupimo

Staro zlato, zlato zobovje in srebrne kronc
kupujem po najvišjih dnevnih cenah. A. KAJFEZ, urar Ljubljana, Miklošičeva 14

VOLNA

Češljana za domačo porabo
V svojem velikem skladišču imam vedno na zalogi češljano volno v vseh barvah; belo, črno, rjavo, domačo in inozemsko. Kožar volna interesira, naj takoj zahteva brezplačne vzorce. Cene izključujejo vsako konkurenco! TODOR K. MITIČ - trg. - Leskovac Vardarska banovina.

KLJUČ SVETA ZA VAS JE

Typa 944 A
Din 120⁰
mesečno.

PHILIPS RADIO

PREJEMNIK

Typa 944 A 2-1 cevni radio prejemnik z vdelanim dinamičnim zvočnikom, skale s ispisanimi imeni postaj.
Cena: Din 1995⁰⁰ — na obroke, naplačilo Din 159⁰⁰ — in 18 obrokov po Din 120⁰⁰ —

Prvovrstna izdelava • Nizke cene • Dolgoročno odplačevanje • Zahtevajte brezplačno predvajanje pri zastopstvu

H. SUTTNER - LJUBLJANA - Aleksandrova c. 6
CELJE - Aleksandrova c. 9

Posrestva

Uroben oglas v »Slovenca« posrestvo ti hitro prodaja; če že ne s gotovim denarjem paš kupca ti s knjižico (n)

Trgovina

z mešanim blagom, pri farni cerkvi, se pod ugodnimi pogoji z inventarjem vred prodaja. Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 582

Tristanovanjska hiša
gospodarsko poslojje, sadonosnik, zelenjadni vrt, davka prosta, donos 9%, zaradi preselitve naprodaj. Vprašati pri Novak, Radvanjska cesta št. 30, Studenci, Maribor. (p)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajalšč ali motorja bi znebil se rad. Pri kupcu ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inervat

Ugodno naprodaj

stroj za mletje smrekove skorje, z električnim motorjem, kompletno, zaradi opustitve obrata, oziroma obrti. Naslov v upr. »Slov.« v Mariboru pod št. 131. l

Robert Goli
Glabljana, Selenburgova 3.

Pohištvo

Najnovejši modeli, velika izbira. Zahtevajte ponudbe!

Tinčkove in Tončkove prigode

227. Kraljičino orožje odpove.

V sveti jezi je kraljica planila proti izhodu, da bi upornike ukrotila s čudodelno silo, ki jo je imela v sebi nadomestna gromovnica. Tinček kraljice ni hotel pustiti same. Vrgel je zlato krono Tončku v naročje in jo ucvrl za kraljico.

Na grajskem pragu je kraljica zavijetala palico proti upornikom. A brez uspeha. Samo malo je počilo — penki in se zablistalo — potem pa vse tiho je bilo.

Sanke

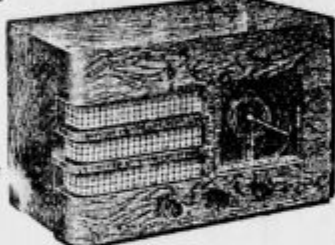
prvovrstno izdelane po Din 62. 72.

najlepše božično darilce, poleg ugodnega nakupa le pri

Remec-Co

Ljubljana, Kersnikova ulica 7

Kvalitetne radijske aparate svetovnih znamk kot

„Radione“, „Ingelen“, „Telefunken“, „Orion“, „Minerva“, „Standard“, „His Masters Voice“

prodaja proti gotovini, na mesečne obroke, kakor tudi za hranilne knjižice prvovrstnih ljubljanskih zavodov

„RADIO“ T. Z. Z. O. Z. v Ljubljani

Ali ste že poravnali naročnino?

Franz Joseph Schneider:

Cesta brezbožnih

Z velikim nemirno v duši in z zunanjo naglico je Stanko gnil vse priprave za veselje v novi dom. Stanovanje je sam s pomočjo delavskih tovarišev uredil, začasno je namestil iz prihranjenega denarja svoje neveste kupljeno opravo, da bi jo mogoče kasneje uredil po njenem okusu.

Pod pretvezo, da bi jo presenetil, jo je znal držati daleč od te ceste in od te hiše. Urejeni čedni dom jo bo prisilil, da bo spregledala marsikaj neprijetnega, si je prigovarjal. In obe njegovi sobi sta tudi res tvorili zaradi čednosti in prijetnosti otok v hiši. To je bilo že tiho izzivanje zavisti drugih žensk. Temu so se pridružile pohvale, ki jih je Stanko v prvem času svoje zaroke govoril o svojem dekletu, in močno poudarjena opomba proti Italijanovi ženi in iz teh draženj je že posebno pri ženskih stanovavcih zrasel predsodek do Marije, še preden so jo videli. To je moral zdaj že čutiti. Toda to ga je tudi krepilo v kljubovanju, da je delal, kot je hotel on in kot je zahtevalo od njega njegovo dekle.

Vendar je strogo zamočilo svoje namero, da se bo dal cerkveno poročiti. Postal je sam v zadregi pri tej misli, da bi bil središče praznovanja in pri tem še verskega. Pogosto so ga skrivaj trpinčile laži o kraju in času poroke, ki jih je bil prisiljen izrekat hišnim tovarišem. Pod raznovrstnimi izgovori je odklanjal ponujajoče se mu stanovsko-uradne poročne priče.

Cim bliže je prihajal poročni dan, tem bolj vroče mu je postajalo, da je bil prisiljen svoji nevesti izreči vsaj namig o brezbožnem in cerkvi sovražnem razpoloženju v hiši, da je ne bi postavljal čisto pred nepoznanje in zato neprijetnejše odkritje. Toda zmeraj spet je ostal napol poti, ko je videl njeno čisto veselje nad bodočim domom. Potem je spet pretehtaval: počasi naj bi se odkrivala raz-

mere pred njenimi očmi, počasi se bo vdala, ko bodo prišli nadnje temni dnevi drug za drugim.

V Trnuljevi kuhinji je bilo glasno. Gramofon je kričal ploščo za ploščo, ne da bi prišel do valjave med vsemi mloveskimi glasovi. Skoraj vsi hišni prebivalci so sedeli tesno drug pri drugem, prav do spalnice so se vrstili stoli. Peneče pivo je stalo nalito po mizah in po omrah. Zganje je krožilo v debelih nerodnih kozarcih.

Modrikast dim smodk in čeder je zakadil prostor. Izmenjali so peli, pripovedovali in se tu pa tam prepirali o kakih stvari.

Stanislav Slovnik je sedel sredi med njimi. Njegov lep, živ obraz je bil slovesen. Zdal pa zdaj ga je kdo pobožal po njem z roko, saj je bil on središče tega praznika. Potem se je zavedel iz globokih misli, ali pa je bilo treba tretji, da so ga zbudili. Njegov predporočni večer. Jutri bo praznovale poroko. In njemu je bila sreča nenaklonjena. Skrivaj si jo je moral ukrasti. Če bi kdo od zbranih vedel, da bo jutri pokleknil pred oltarjem pred gorečimi svečami in duhovnom. V zadregi je pogledal okrog sebe, kot bi kdo videl v njegovo arce. Kot mora je nekaj viselo nad njim. Ni se prilegal med te glasne ljudi, toda ni se mogel odtegniti temu prazniku. Ljubili so praznike in alkohol jim je bil pojem vsakega praznika.

Ce je mislil na Marijo, mu je zagorela glava. In jutri bo tu, jutri ob tem času.

Njegov pogled je zadel Novakovo Edico, ko je hote gledal navzgor. Smehljala se je, dvignila svoj kozarec in mu napila. Tedaj mu je postalo nerodno in sramežljivo je sklonil glavo kot majhen deček. In potem je spet vstal v njem strah pred njo, s strahom je mislil na obrekljiva usta njene matere.

Stari se niso dali motiti od mladih in so mu opolzkro opisovali poročno noč. Sicer bi gotovo pridrl, toda zdaj je bil v zadreg. Pri mizi so govorili o cerkvi in o veri; padla je kletve. Tako bo tudi jutri, jutri in vse dni. Stanislav je pest v naročju in se tiho vprašal, kaj ga veže sem, saj je

vendar samo podnajemnik, lahko vsako uro gre. Toda v šestih letih je zrasel z njimi v prisrčno skupnost. Očital si je, da je Marijo tako prenaljeno, gnan samo od svoje strasti, izvalil v ta, njej tuji svet, v katerem se bo morala duševno zadušiti. Danes zvečer se je že zgodaj vrnil od nje, da bi bil lahko v tej družbi, ne iz nagnjenja do nje, ampak iz obzirnosti. Njegovi poskusi odhoda so bili zmeraj spet preprečeni z dvoumnimi namigavanji.

Ko je šlo proti dvanajsti, je kot priklenjena sledil urnemu kazalcu. Brez volje vdan svoji ljubljenci, je šel popoldne z njo k spovedi. Prvič od deških dni. Srmežljivo in nerodno se je zaupal duhovnemu. Zdelo se mu je, da se vsi ti zbrani, hrupni ljudje, vsa hiša, vsa cesta dvigajo posmehljivo pred njim. »Stanko, kaj je?« ga je nekdo od zbranih vprašal, ker je opazil na njegovem obrazu notranje razdvojenost. »Truden!« je odgovoril kot duševno razsoten.

Tedaj je prišel Italijan s svojim kozarcem žganja k njemu. Kaplje so curkale na tla. »To, Stanko, to spij, pa bo trudnost prešla!«

Stanko se je počasi dvignil in se z obema rokama branil kozarca, da bi obvaroval svojo obleko pred prekipeljavčo vsebino. Njegove oči so skrivaj gledale na uro. Dvanajst je bila proč. Pod vtisom popoldneva je trdno sklenil, da po cerkveni zapovedi ne bo več po polnoči jedel. Toda Manzetti je silil, drugi so že trkali dvignili kozarce kvišku. »Pij, Stanko!« so mu od vseh strani vpili. Trudnost njegovega zbežanega smehljanja mu je vgrebla gube okrog ust. Zbežano je stal tukaj med dvema svetlovoma, sam ni več vedel, na katerega spada. Prisiljeno je vzel kozarec in si zil vsebino čez ustnice. Potem jo je počasi in neopazno brizgnil skozi kot ust čez suknjico na tla. Italijan je še zmeraj stal omahovaje pred njim: »Stanko, in če boš dobil otroka, se bo imenoval Inferno!« in jaz bom njegov boter,« je s težavo govoril.

»Inferno je ital. beseda in pomeni pekel.

»Drži, Manzetti!« je rekel Stanko, da bi se oprostil.

»Na, še kozarec na to,« je zahteval Italijan.

»Jutri,« se je Stanko branil.

»Je že jutri,« je rekel nekdo drugi, ki je pogledal na uro.

Stanko se je spet uklonil, spustil je pijačo kot grenak žolč na tla. Ko se mu je končno posrečilo priti ven, je Novakova dovtopno zavpila za njim: »Stanko, naj te gre mar moja Edica odevat?«

»To bo zadnjič,« je vmes zavreščala starejša ženska.

In to govorjenje, ki mu je sicer tako ugajalo, je zdaj nesel s seboj v noč kot nekaj neprijetnega, ker je vedel, da se bo Mariji zdelo tuje in nedostojno, čeprav bi ga brez odklonitve sprejela.

Cele ure je še slišal v svojo izbo hrup, ki je grozil, da se bo zjutraj spremenil v pretep.

Marija se je zadnje tedne zaupala svojim gospodarjem in ta sta se še potrudila, da bi oskrbela obleko za Stanka in za njegovo nevesto in da bi povečala slovesnost pri cerkveni poroki.

Na glavnem oltarju domače župne cerkve so gorele sveče.

Lovori in nekaj palm je krasilo prostor pred oltarjem.

Ko sta vstopila Stanko in Marija, so pravkar zapele orgle.

Redki molilci, ki so sedeli okrog po klopih, so se radovedno ozrli. Stanko je boječe molčal. Ta sijaj je bil njemu namenjen. Srmežljivo je povsili glavo, kajti zgoraj pri oltarju je čakal nanj z blagoslova polnimi rokami ta, katerega je tako pogosto lahkomišljeno smešil.

Marija je začela urejati svojo tančico in popravljati rože v naročju.

Mlado dekle je priskočilo iz cerkvene teme, da bi ji pomagalo.

Hvaležno je nevesta pokimala tujki in se pustila njenim rokam.